

Yazar Adı-Soyadı: Tuğçe Yüksel

Başlık: Hellenistik Dönem Heykel Bibliyografyası

ÖZET

Hellenistik dönem heykeltıraşlığı hakkında ulusal ve uluslar arası yazılmış bilimsel nitelikteki makalelerin, kitapların, tezlerin toplanarak Hellenistik dönem heykeltıraşlığı üzerine bir bibliyografya oluşturulmuştur. Çalışmada öncelikle arkeoloji üzerine yazılmış ulusal ve uluslar arası süreli yayınların, üniversitelerin bünyesinde çıkan arkeoloji dergilerinin ve antik kaynakların bir listesi çıkarılıp taranmıştır. Helenistik çağ ve heykeltıraşlığıyla ilgili yazılmış kitap, makale ve tezlere ait bibliyografik künyeler toplanmıştır. YÖK'ün tezler katalogu taranmıştır. Anadolu'da ve Anadolu dışında önemli heykeltıraşlık örneklerinin bulunduğu merkezler üzerinde yoğunlaşan bir araştırma yapılmıştır. Döneme damgasını vuran önemli heykeltıraşlık örnekleri ve Hellenistik dönem kentleri üzerinden araştırma yapılmıştır.

Bu proje kapsamında toplanılan verilerden yola çıkarak, ilk aşamada bölgelere, konulara, ya da dönemlere ayrılmış bir bibliyografya oluşturulmak istenmiştir. Ancak birbiri içinde anlatılmış konular olduğundan sağlıklı bir çalışma olmayacağını düşünerek kitaplar ve makaleler adı altında daha kapsamlı bir ayrıma gidilmiştir. Bu çalışma ile hem bibliyografya hem de yapılacak istatistikî değerlendirmelerin bundan sonraki Hellenistik dönem heykeltıraşlığı ile ilgili çalışmalara zemin teşkil etmesi açısından büyük bir fayda sağlayacağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler

Hellenistik Dönem

Heykeltıraşlık

Kaynakça

Hellenistik Terrakotta

Mimari Heykeltıraşlık

Hellenistik Kabartma

Name and Surname: Tuğçe Yüksel

Title: The Sculpture Bibliography of The Hellenistic Age.

ABSTRACT

A bibliography is formed by collecting national and international articles, books and thesis that were written about Hellenistic Age Sculpture. In the study, firstly a list about national and international periodical publications, archeology magazines that are published in Universities and antique sources was prepared and then scanned. Bibliographic tags were collected from books, articles, and thesis that were written about Hellenistic Era and Sculpture. Thesis Catalogue of YÖK is scanned. A research was conducted in the centers of areas that have important sculpture models in Anatolia and around Anatolia. The research is started with searching important sculpture models and Hellenistic Age city.

In this project content, at first step, a bibliography which is divided into regions, topics or eras is wanted to form with the help of data. It is needed to make a comprehensive distinction in the name of books and articles to make a reliable work because topics are told intricate. It is thought that this study will be helpful for researches that would be conducted on Hellenistic Age Sculpture for bibliography and statistical evaluations.

Keywords

Hellenistic Age

Sculptures

Bibliography

Hellenistic Terracotta

Architectural Sculpture

Hellenistic Relief

ÖNSÖZ

Hellenistik dönem, Antik çağın önemli bir kesitini oluşturmaktadır. Batı sanat geleneğine yön vermiş olan birçok özellik, Hellenistik dönemde ortaya çıkmıştır. Son derece önemli olan Hellenistik dönem heykeltıraşlığı üzerine bugüne kadar yazılmış olan yayınlar hakkında bir bibliyografya oluşturarak dönem hakkında bir veri tabanı oluşturulmaya çalışılmıştır. Hellenistik dönem heykeltıraşlığına ait bir bibliyografya çalışmasının daha önce yapılmamış olması ve bu çalışmanın daha sonraki çalışmalara zemin teşkil edecek olması da bu konuyu ele almamıza neden olmuştur.

Hellenistik Dönem Heykel bibliyografyası konusunda çalışmamı öneren, Lisans ve Yüksek Lisans eğitimim boyunca bende büyük emeği olan, Hellenistik dönem heykeltıraşlığını bana sevdiren hocam Prof. Dr. Abdullah Yaylalı' ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmamdaki birçok aşamada beni yönlendiren ve yardımlarını hiç esirgemeyen arkadaşlarım Arş. Gör. Sedat AKKURNAZ ve Arş. Gör. Murat ÇEKİLMEZ'e en içten teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatım boyunca maddi-manevi özveriyle beni destekleyen, tezimin her aşamasında stresimi, sevincimi sabırla paylaşan aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Tuğçe Yüksel

AYDIN 2008

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	v
BİBLİYOGRAFYA.....	xi
I. GİRİŞ.....	1
I. A. Amaç Yöntem Kapsam.....	8
II. Hellenistik Dönem Heykel Bibliyografyası.....	11
II. A. Kitaplar.....	11
II. B. Makaleler.....	102
III. SONUÇ.....	173
ÖZGEÇMİŞ.....	174
TABLolar.....	175

KISALTMALAR

<i>AA</i>	<i>Archäologischer Anzeiger</i>
<i>AAA</i>	<i>Athens Annals of Archaeology</i>
<i>AbhLeipzig</i>	<i>Abhandlungen der (Königlich) Sächsischen Gesellschaft der Wissenschaften. Phil.-hist. Klasse</i>
<i>ActaArchHung</i>	<i>Acta archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae</i>
<i>ActaArch</i>	<i>Acta archaeologica</i>
<i>ActaHyp</i>	<i>Acta Hyperborea. Danish Studies in Classical Archaeology</i>
<i>Africa Romano</i>	<i>Africa Romano</i>
<i>AJA</i>	<i>American Journal of Archaeology</i>
<i>AJPh</i>	<i>American Journal of Philology</i>
<i>AHR</i>	<i>The American Historical Review</i>
<i>AM</i>	<i>Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts. Athenische Abteilung</i>
<i>AmPhilSoc</i>	<i>Proceedings of the American Philosophical Society</i>
<i>AMS</i>	<i>Asia Minor Studien</i>
<i>AnatSt</i>	<i>Anatolian Studies</i>
<i>AncSoc</i>	<i>Ancient Society</i>
<i>AnnArch</i>	<i>Annales archéologiques</i>
<i>ArchJ</i>	<i>Archaeological Journal</i>
<i>ANES</i>	<i>Ancient Near Eastern Archaeology</i>
<i>Antike</i>	<i>Die Antike</i>
<i>AntCl</i>	<i>L'Antiquité Classique</i>
<i>AntK</i>	<i>Antike Kunst</i>
<i>AntW</i>	<i>Antike Welt</i>

<i>AntPl</i>	<i>Antike Plastik</i>
<i>AR</i>	<i>Archaeological Reports (Supplement to JHS)</i>
<i>ArchAustr</i>	<i>Archaeologia Austriaca</i>
<i>ArchCl</i>	<i>Archeologia Classica</i>
<i>ArchJ</i>	<i>Archaeological Journal</i>
<i>ArchRepts</i>	<i>Archaeological Reports</i>
<i>ASY</i>	<i>Arkeoloji ve Sanat Yayınları</i>
<i>ArtBull</i>	<i>Art Bulletin</i>
<i>ArtJ</i>	<i>Art Journal</i>
<i>Art</i>	<i>Art Historie</i>
<i>AST</i>	<i>Araştırma Sonuçları Toplantısı</i>
<i>AttiPontAcc</i>	<i>Atti della Pontificia Accademia Romana di Archeologia</i>
<i>Babesch</i>	<i>Bulletin Antike Beschaving</i>
<i>Belleten</i>	<i>Türk Tarih Kurumu Süreli Yayını</i>
<i>Berytus</i>	<i>Berytus</i>
<i>Boardman, GSAP</i>	<i>Boardman, J., Greek Sculpture, The Archaic Period, a Handbook</i>
<i>Boardman, GSCP</i>	<i>Boardman, J., Greek Sculpture, The Classical Period, a Handbook (</i>
<i>Bompiani</i>	<i>Bompiani</i>
<i>BCH</i>	<i>Bulletin de Correspondance Hellénique</i>
<i>Br. J. Hist. Sci.</i>	<i>British Journal for the History of Science</i>
<i>BSA</i>	<i>Annual of the British School at Athens</i>
<i>BSNAF</i>	<i>Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France</i>

<i>BICS</i>	<i>Bulletin of the Institute of Classical Studies, University of London</i>
<i>Bieber, Copies</i>	<i>Bieber, M., Ancient Copies. Contributions to the History of Greek and Roman Art (1977)</i>
<i>Bieber, SculptHell²</i>	<i>Bieber, M., The Sculpture of the Hellenistic Age² (1961)</i>
<i>BullMMA</i>	<i>Bulletin of the Metropolitan Museum of Art, New York</i>
<i>BurlMag</i>	<i>The Burlington Magazine</i>
<i>Bompian</i>	<i>Bompian</i>
<i>BSA</i>	<i>Annual of the British School at Athens</i>
<i>CAH</i>	<i>Cambridge Ancient History</i>
<i>CSCA</i>	<i>California Studies in Classical Antiquity</i>
<i>Chiron</i>	<i>Chiron</i>
<i>ClAnt</i>	<i>Classical Antiquity</i>
<i>ClJ</i>	<i>The Classical Journal</i>
<i>ClMed</i>	<i>Classica et Mediaevalia</i>
<i>ClRev</i>	<i>Classical Review</i>
<i>Classical Philology</i>	<i>Classical Philology</i>
<i>CRAI</i>	<i>Comptes-Rendus des Séances. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres</i>
<i>CSCA</i>	<i>California Studies in Classical Antiquity</i>
<i>DOP</i>	<i>Dumbarton Oaks Papers</i>
<i>EADélos</i>	<i>Exploration archéologique de Délos (1909 ss.)</i>
<i>EHR</i>	<i>The English Historical Review</i>
<i>Eretria</i>	<i>Eretria</i>
<i>ErgHÖjh</i>	<i>Ergänzungshefte Zu Den Österreichischen Jahresheften</i>

<i>FuB</i>	<i>Forschungen und Berichte</i>
<i>FuF</i>	<i>Forschungen und Fortschritte</i>
<i>Gephyra</i>	<i>Gephyra (Ege Yayınları)</i>
<i>Gnomon</i>	<i>Gnomon</i>
<i>Greece & Roma</i>	<i>Greece & Roma</i>
<i>GGA</i>	<i>Göttingische Gelehrte Anzeigen</i>
<i>Gymanisium</i>	<i>Gymnasium</i>
<i>HbArch</i>	<i>Handbuch der Archäologie (im Rahmen des HbAW)</i>
<i>Hesperia</i>	<i>Hesperia</i>
<i>Historia</i>	<i>Historia</i>
<i>HSCP</i>	<i>Harvard Studies in Classical Philology</i>
<i>HThR</i>	<i>The Harvard Theological Review</i>
<i>IstanbForsch</i>	<i>Istanbuler Forschungen</i>
<i>Ist.Mitt</i>	<i>Istanbuler Mitteilungen</i>
<i>IstanAMüzYYıl</i>	<i>Istanbul Arkeoloji Müzeleri Yıllığı</i>
<i>JARCE</i>	<i>Journal of the American Research Center in Egypt</i>
<i>JdI</i>	<i>Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts</i>
<i>JEA</i>	<i>Journal of Egyptian Archaeology</i>
<i>JHS</i>	<i>The Journal of Hellenic Studies</i>
<i>JbKF</i>	<i>Jahrbuch für kleinasiatische Forschungen</i>
<i>JNES</i>	<i>Journal of Near Eastern Studies</i>
<i>JRA</i>	<i>Journal of Roman Archaeology</i>
<i>JRS</i>	<i>The Journal of Roman Studies</i>
<i>JSav</i>	<i>Journal des Savants</i>

<i>JWarbInst</i>	<i>Journal of the Warburg and Courtauld Institutes</i>
<i>Laverna</i>	<i>Laverna</i>
<i>Libyan Studies</i>	<i>Libyan Studies</i>
<i>MarbWPr</i>	<i>Marburger Winckelmann-Programm</i>
<i>MdI</i>	<i>Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts</i>
<i>MDIK</i>	<i>Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts, Abteilung Kairo</i>
<i>MeditArch</i>	<i>Mediterranean Archaeology</i>
<i>MMA</i>	<i>The Metropolitan Museum of Art Bulletin</i>
<i>MetrMusJ</i>	<i>Metropolitan Museum Journal</i>
<i>MetrMusSt</i>	<i>Metropolitan Museum Studies</i>
<i>NachGöttingen</i>	<i>Nachrichten der Akademie der Wissenschaften in Göttingen</i>
<i>ANES</i>	<i>Ancient Near Eastern Archaeology</i>
<i>Ojh</i>	<i>Jahreshefte des Österreichischen Archäologischen Institutes in Wien</i>
<i>OeJhBeib</i>	<i>Jahreshefte des Österreichischen Archäologischen Institutes in Wien, Beiblatt</i>
<i>Olba</i>	<i>Olba</i>
<i>Pergamon</i>	<i>Altertümer von Pergamon I ff. (1885 ff.)</i>
<i>Poetica</i>	<i>Poetica</i>
<i>Phoenix</i>	<i>Phoenix</i>
<i>Philos.-hist. Klasse</i>	<i>Philosophisch-Historische Klasse</i>
<i>ProcAmPhilSoc</i>	<i>Proceedings of the American Philosophical Society</i>
<i>ProcBritAcad</i>	<i>Proceedings of the British Academy</i>
	<i>The Seed of Wisdom</i>
<i>REA</i>	<i>Revue des Etudes anciennes</i>

<i>REG</i>	<i>Revue des Etudes grecques</i>
<i>RdA</i>	<i>Rivista di Archeologia</i>
<i>SculptPalCons</i>	<i>The Sculptures of the Palazzo dei Conservatori</i>
<i>TAPhS</i>	<i>Transactions of the American Philosophical Society</i>
<i>TLS</i>	<i>Times Literary Supplement</i>
<i>TürkTarDerg</i>	<i>TürkTarih, Arkeologya ve Etnografya Dergisi</i>
<i>TürkArkDerg</i>	<i>Türk Arkeoloji Dergisi</i>
<i>Winck.-Prog. Berlin</i>	<i>Winckelmanns Programme der Archaeologischen Gesellschaft zu Berlin.</i>
<i>VDI</i>	<i>Vestnik drevnej istorii</i>

BİBLİYOGRAFYA

- Andreae, 2001
Andreae, B., *Skulptur des Hellenismus*. Hirmer, München, 2001.
- Arslan 2000
Arslan, M. *Antik Çağ Anadolusunun Savaşçı Kavmi Galatlar*, İstanbul, 2000.
- Radt 2002
Wolfgang R., *Pergamon Antik Bir Kentin Tarihi ve Yapıları*, (Çev. Suzan Tamer), İstanbul, 2002.
- Richter 1970
Richter, G.M., *Perspective in Greek and Roman Art*, Phaidon, 1970.
- Özgan, 1982
Özgan R. Yunan ve Roma Devri Tralleis Heykeltıraşlığı(yayımlanmış doçentlik tezi), Konya, 1982.
- Saraçoğlu 2006
Saraçoğlu, A., “M.Ö. yy Hellenistik heykeltıraşlığında Bergama ve Rodos Bağlantısı”, *Anadolu Arkeolojisine Katkılar 65. Yaşında Abdullah Yaylalı'ya Sunulan Yazılar*, İstanbul, 2006.
- Stewart, 1990.
Stewart, Andrew F., *Greek Sculpture, Volume I, Text.*, Yale University Press, New Haven, 1990.
- Smith 1995
Smith R.R.R, *Hellenistik Heykel*, İstanbul, 1995.